

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 24 maja 2011 r.

**Pan
Adam SCHWEDLER
Dyrektor
Instytutu Metalurgii Żelaza
im. Stanisława Staszica
w Gliwicach**

LKA-4101-03-03/2011/P/11/159

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę Instytutu Metalurgii Żelaza im. Stanisława Staszica w Gliwicach (zwanego dalej „Instytutem”) w zakresie gospodarowania majątkiem w latach 2009-2010, a w zakresie dostosowania statutu i regulaminu organizacyjnego do postanowień ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o *instytutach badawczych*² – do 31 marca 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 28 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Instytutu w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. NIK pozytywnie ocenia prowadzenie przez Instytut działalności gospodarczej.

W okresie objętym kontrolą, poza działalnością podstawową³, Instytut prowadził działalność gospodarczą, polegającą na wynajmowaniu pomieszczeń w należących do niego

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 96, poz. 618.

³ Tj. działalnością, o której mowa w art. 2 ust. 1-2 obowiązującej do 30 września 2010 r. ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o *jednostkach badawczo-rozwojowych* (Dz. U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o jbr”, i w art. 2 ust. 1-3 obowiązującej od 1 października 2010 r. ustawy o *instytutach badawczych*.

budynkach, świadczeniu usług (inżynierskich, technicznych i laboratoryjnych) oraz sprzedaży wyrobów gotowych, materiałów (złomu ze zlikwidowanych urządzeń), niefinansowych składników majątku i pozostałej sprzedaży. Działalność tę prowadzono zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej*⁴. Przychody z tej działalności wyniosły 2 935,7 tys. zł w 2009 r. i 3 227,6 tys. zł w 2010 r., co stanowiło odpowiednio 12,2 % i 11,8 % ogółu przychodów Instytutu w tych okresach⁵. Działalność ta była wydzielona (wyodrębniona) pod względem finansowym i rachunkowym z działalności podstawowej, co było wymagane zgodnie z postanowieniami art. 2 ust. 5 ustawy *o jbr* oraz art. 2 ust. 4 ww. ustawy *o instytutach badawczych*.

W ocenie NIK, podejmowana przez Instytut działalność gospodarcza nie ograniczała możliwości prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej. Dochody z prowadzonej działalności gospodarczej podlegały opodatkowaniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych*⁶ oraz w ustawie *o jbr*. Należny i zapłacony w terminie podatek wyniósł 761,9 tys. zł w 2009 r. i 1 073,7 tys. zł w 2010 r. Instytut wywiązywał się również w terminie z zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości zajętych na działalność gospodarczą, polegającą na wynajmowaniu pomieszczeń w należących do niego budynkach, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. *o podatkach i opłatach lokalnych* (art. 2 i art. 3 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 2 pkt 5)⁷. Podatku tego zapłacono 132,5 tys. zł w 2009 r. i 136,8 tys. zł w 2010 r.

Stosownie do wymogów art. 54 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. *Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki*⁸, statut i regulamin organizacyjny Instytutu dostosowano do postanowień ustawy *o instytutach badawczych* w terminie 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

2. NIK pozytywnie ocenia sytuację ekonomiczno-finansową Instytutu.

W okresie objętym kontrolą Instytut osiągał zysk finansowy. W 2009 r. wyniósł on 2 727,9 tys. zł, a w 2010 r. – 3 269,3 tys. zł. Stracie ze sprzedaży (52,0 tys. zł w 2009 r. i 1 270,9 tys. zł w 2010 r.) towarzyszył zysk z pozostałej działalności operacyjnej (odpowiednio: 1 150,1 tys. zł i 1 165,6 tys. zł) oraz zysk z działalności finansowej (2 391,7 tys. zł i 4 448,3 tys. zł). W latach 2009-2010 Instytut posiadał także płynność

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.

⁵ Przychody te wraz z przychodami z działalności finansowej (2 401,0 tys. zł w 2009 r. i 4 523,8 tys. zł w 2010 r.) oraz innymi przychodami operacyjnymi (odpowiednio: 163,4 tys. zł i 235,9 tys. zł) wyniosły łącznie 5 500,1 tys. zł w 2009 r. i 7 897,3 tys. zł w 2010 r., co stanowiło odpowiednio: 22,9 % i 29,2 % ogółu przychodów Instytutu w tych okresach.

⁶ Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 96, poz. 620 ze zm.

finansową (dzięki znacznym środkom pieniężnym w kasie i na rachunkach – 51,3 mln zł na koniec 2009 r. i 33,2 mln zł na koniec 2010 r.), co pozwalało na bieżące i terminowe regulowanie zobowiązań. Na koniec poszczególnych lat objętych kontrolą nie wykazano zobowiązań wymagalnych, a łączne koszty z tytułu nieterminowych płatności (odsetki) wyniosły 15,1 zł.

W 2010 r. zapłacono odsetki od zobowiązań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2008 r. w kwocie 48,1 tys. zł w wyniku rozbieżności w interpretacjach organów podatkowych co do zakresu tego obowiązku⁹. W tym samym roku zapłacono również 3,8 tys. zł (wraz z odsetkami) z tytułu zaległego podatku od nieruchomości wskutek korekty rozliczeń tego podatku za lata 2005-2009, dokonanej na wezwanie Prezydenta Miasta Gliwice. Interpretując postanowienia uchwały Rady Miejskiej w Gliwicach, prezydent tego miasta wskazał, że pomieszczenia niezwiązane bezpośrednio z udzielaniem świadczeń zdrowotnych (administracyjne i socjalne) nie powinny korzystać z preferencyjnej stawki podatku od nieruchomości zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w tym zakresie¹⁰.

Przeterminowane należności (zaległości) Instytutu wynosiły 274,0 tys. zł na koniec 2009 r. i 312,3 tys. zł rok później, co stanowiło odpowiednio 9,9 % i 6,1 % wszystkich należności Instytutu. Na podstawie badania windykacji należności z tytułu najmu o łącznej wartości 28,4 tys. zł na koniec 2010 r. ustalono, że Instytut podejmował właściwe działania w stosunku do swoich dłużników.

3. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, przestrzeganie procedur rozporządzania mieniem, w szczególności składnikami mienia trwałego.

Stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹, w okresie objętym kontrolą Instytut przeprowadzał inwentaryzację aktywów na ostatni dzień każdego roku obrotowego, a inwentaryzację środków trwałych zaliczanych do nieruchomości przeprowadzono w 2008 r. (zgodnie z art. 26 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy ta ostatnia grupa aktywów powinna być inwentaryzowana nie rzadziej niż co 4 lata). Nie stwierdzono także

⁹ Naczelnik Urzędu Skarbowego w Gliwicach wydał decyzję nakazującą zapłatę podatku od dochodów osiągniętych z działalności gospodarczej, bez względu na ich przeznaczenie, podczas gdy Instytut dysponował interpretacją Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach, zezwalającą na zwolnienie tych dochodów od tego podatku, jeśli przeznaczono je na działalność statutową Instytutu.

¹⁰ W uchwale Rady Miejskiej w Gliwicach postanowiono, że stawki te wynoszą: „od budynków lub ich części zajętych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej 19,5 zł, a od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych 4 zł”.

¹¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

nieprawidłowości w zakresie amortyzacji i umarzania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

W latach 2009-2010 Instytut zawarł 27 umów najmu pomieszczeń, w należących do niego budynkach, o łącznej powierzchni użytkowej 1 804,6 m², a na koniec 2010 r. wynajmował pomieszczenia o łącznej powierzchni 6 896,9 m² (na podstawie 61 umów z 52 podmiotami), co stanowiło 21,5 % łącznej powierzchni użytkowej należących do Instytutu budynków (bez budynku garażowego i kompresorowni). W okresie objętym kontrolą Instytut sprzedał również składniki rzeczowego majątku trwałego za łączną kwotę 5,8 tys. zł (6-letni samochód osobowy po wypadku i używaną 19 lat mieszarkę). W okresie tym nie użyczano natomiast ani nie udostępniano nieodpłatnie innym podmiotom składników tego majątku. Nie obciążano także nieruchomości z tytułu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Instytutu.

Wynajęcie mienia o wartości rynkowej przekraczającej 50 tys. euro odbywało się każdorazowo po uzyskaniu zgody Ministra Skarbu Państwa, wymaganej zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy o jbr.

Mienie Instytutu oddawano do używania innym podmiotom w drodze publicznego przetargu, zgodnie z art. 13a ust. 2 ustawy o jbr. Przetargi te prowadzono na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie *zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu*¹², które do końca września 2010 r. miało zastosowanie do udostępniania mienia Instytutu¹³. W toku postępowań przetargowych naruszono jednak niektóre zasady określone w tym rozporządzeniu. Obwieszczenia o przetargach zamieszczano wyłącznie na stronie internetowej Instytutu, podczas gdy – stosownie do § 10 ust. 1 tego rozporządzenia – należało zamieścić je również w codziennej prasie krajowej lub lokalnej (w zależności od wartości przedmiotu przetargu) w sposób umożliwiający dotarcie do szerokiego kręgu zainteresowanych oraz na widocznym miejscu w lokalu jednostki. W obwieszczeniach tych brakowało również informacji dotyczących wadium, wymaganych zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 5-8 ww. rozporządzenia.

Ponadto, mienie Instytutu udostępniano z naruszeniem zasad określonych w § 5-6 ww. rozporządzenia Rady Ministrów. Zgodnie z tymi przepisami, przed przystąpieniem do przetargu Instytut powinien ustalić (np. w drodze wyceny przez rzeczoznawców) stawkę

¹² Dz. U. Nr 97, poz. 443 ze zm.

¹³ Przepisy ustawy o *instytutach badawczych* zobowiązują instytuty do stosowania przepisów tego rozporządzenia tylko do sprzedaży składników aktywów trwałych.

czynszu najmu przy uwzględnieniu jej aktualnej wartości rynkowej, a stawka ta nie mogła być niższa niż jej aktualna wartość rynkowa. Wynajęcie mienia nie mogło natomiast nastąpić za cenę niższą od aktualnej wartości rynkowej, chyba że zachodził przypadek przewidziany w § 29 tego rozporządzenia (nie wynajęto mienia w przetargu po cenie wywoławczej). Ustalając w okresie objętym kontrolą stawki czynszu za wynajem pomieszczeń, Instytut kierował się nieaktualnymi operatami szacunkowymi sporządzonymi przez rzeczoznawcę majątkowego w okresie od września 2005 r. do stycznia 2006 r. W operatach tych określono zarówno wartość rynkową budynków Instytutu, jak i wartości czynszu najmu pomieszczeń w tych budynkach (28 zł netto/m² dla pomieszczeń biurowych w budynku administracyjnym, 25 zł/m² dla pozostałych pomieszczeń biurowych, 16 zł/m² dla pomieszczeń magazynowych i 15 zł/m² dla pomieszczeń produkcyjnych). Aktualność tych operatów potwierdzono na dzień 1 stycznia 2008 r., a zatem - stosownie do art. 156 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami*¹⁴ - operaty te straciły swą aktualność z dniem 1 stycznia 2009 r.

Zdaniem NIK, stosowanie nieaktualnych operatów szacunkowych mogło mieć także negatywne skutki finansowe dla Instytutu w wyniku ustalania cen najmu poniżej ich wartości rynkowej. Świadczyć o tym mogą dane o wzroście wartości rynkowej budynków Instytutu, zamieszczone w innych operatach szacunkowych. Ten sam rzeczoznawca sporządził w I połowie 2009 r. operaty dla niektórych pomieszczeń w budynkach Instytutu, ustalając, że wartość rynkowa tych budynków wzrosła o 5 % (stawkę czynszu określono na dotychczasowym poziomie, ale nie analizowano przeciętnych cen najmu pomieszczeń w Gliwicach, co powinno być podstawą ustalenia wartości rynkowej czynszu, zgodnie z § 5 ust. 3 ww. rozporządzenia). Z operatu szacunkowego innego rzeczoznawcy majątkowego, sporządzonego w lutym 2009 r. dla budynku socjalnego, wynikało natomiast, że wartość tego budynku wzrosła o co najmniej 11,3 % (w operacie tym nie określono jednak wartości rynkowej stawki czynszu). Niezależnie od powyższego, stosowane przez Instytut stawki czynszu były wyższe od minimalnych stawek stosowanych dla budynków stanowiących własność Skarbu Państwa, a określonych przez Prezydenta Miasta Gliwice.

Sześć pomieszczeń (o łącznej powierzchni 298,5 m²) w budynku administracyjnym wynajmowano natomiast, na podstawie umów zawartych przed 2009 r., po zaniżonych stawkach. Wnosiły one od 15,1 do 26,5 zł netto/m², podczas gdy ich wartość rynkowa, określona w operacie szacunkowym, wynosiła 28 zł netto/m². Przychody Instytutu z tytułu

¹⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.

wynajmu tych pomieszczeń w latach 2009-2010 wyniosły 133 701,6 zł, a przy zastosowaniu stawki rynkowej (28 zł/m²) wyniosłyby 200 592 zł, tj. o 66 890,4 zł więcej.

Na podstawie badania pięciu umów najmu ustalono, że w umowach tych prawidłowo zabezpieczano interes Instytutu (m.in. poprzez kaucje jako zabezpieczenie płatności czynszu i pokrycia ewentualnych szkód oraz obowiązek uiszczenia odsetek za nieterminowe płatności).

Odpowiedzialność za nieprawidłowości związane z wynajmowaniem powierzchni ponosi Kierownik Działu Gospodarczego, do którego obowiązków należało prowadzenie spraw związanych z wynajmem zbędnych Instytutowi powierzchni. Wyjaśniając przyczyny tych nieprawidłowości, podał on, że nieaktualne operaty szacunkowe stosowano w wyniku „przeoczenia”, a stosowanie przepisów o obwieszczeniach o przetargu było nieefektywne. Zdaniem NIK, powyższe stanowisko nie może stanowić dostatecznego usprawiedliwienia dla niestosowania obowiązujących przepisów.

Instytut posiadał dokumentację określającą stan prawny należących do niego nieruchomości, w tym akt ich nabycia, odpisy z księgi wieczystej, wypisy z ewidencji gruntów oraz książki obiektów budowlanych. W okresie objętym kontrolą nie wywiązywano się natomiast w pełni z obowiązku przeprowadzania kontroli budynków i instalacji, wymaganych przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*¹⁵.

Pomiędzy kwietniem 2009 r. a marcem 2011 r. w żadnym z 8 budynków Instytutu nie przeprowadzono kontroli stanu technicznego elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu (o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt. 1 lit. a i pkt 3 *Prawa budowlanego*), która powinna być przeprowadzona co najmniej raz w roku, a w przypadku 3 budynków o powierzchni zabudowy powyżej 2 tys. m² – co najmniej dwa razy w roku¹⁶.

Pomiędzy majem-październikiem 2005 r. a kwietniem 2011 r. (do zakończenia kontroli NIK) nie przeprowadzono także, w żadnym z budynków Instytutu, kontroli stanu technicznego i przydatności do użytkowania i estetyki obiektów budowlanych i ich otoczenia (o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 *Prawa budowlanego*) które powinny być przeprowadzone co najmniej raz na 5 lat (przeprowadzono jedynie badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej).

¹⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

¹⁶ Kontrole przeprowadzone w listopadzie 2009 r. obejmowały tylko sprawdzenie stanu dachu budynków.

Pomiędzy styczniem 2008 r. i styczniem 2011 r. nie przeprowadzono również kontroli stanu technicznego przewodów kominowych w 7 budynkach Instytutu posiadających takie przewody, a między czerwcem 2009 r. a styczniem 2011 r. nie skontrolowano stanu technicznego instalacji gazowej znajdującej się w 4 budynkach (wszystkich posiadających tę instalację). Kontrole te - stosownie do wymogów art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c i pkt 3 *Prawa budowlanego* - należało przeprowadzić co najmniej raz w roku, a w przypadku 3 budynków o powierzchni zabudowy powyżej 2 tys. m² – co najmniej dwa razy w roku.

Odpowiedzialność za brak wymaganych kontroli stanu technicznego należących do Instytutu obiektów budowlanych i instalacji ponoszą: Dyrektor Instytutu oraz Kierownik Działu Gospodarczego, do którego zadań należało zapewnienie wymaganych kontroli i przeglądów budynków. Jako przyczynę ich braku podano „przeoczenie”.

Instytut nie wykonywał również zaleceń zamieszczanych w protokołach kontroli stanu technicznego budynków. Badanie dokumentacji budynku magazynowego i socjalnego (w przypadku których sformułowano najwięcej takich zaleceń) wykazało, że do zakończenia kontroli NIK nie przeprowadzono większości remontów zalecanych już od 2005 r. (m.in. remontu kapitalnego budynku magazynowego, w tym jego dachu i elewacji, oraz remontu okienek piwnicznych wraz z osuszeniem i odgrzybieniem piwnic budynku socjalnego). Odpowiedzialny za te zadania Kierownik Działu Gospodarczego wyjaśnił, że remontów tych nie wykonywano ze względu na prace budowlane prowadzone w innych budynkach Instytutu, zastępując je doraźnymi naprawami. NIK zwraca jednak uwagę, że Instytut dysponował w okresie objętym kontrolą znacznymi środkami pieniężnymi (51,3 mln zł na koniec 2009 r. i 33,2 mln zł rok później), a niezadowolająca estetyka tych obiektów mogła przyczynić się do braku zainteresowania potencjalnych najemców (zwłaszcza budynku magazynowego, w którym 10 % powierzchni było niezagospodarowane na koniec 2010 r.).

4. W ocenie NIK udostępnianie majątku Instytutu innym podmiotom nie miało negatywnego wpływu na jego działalność badawczo-rozwojową, a stan posiadanej aparatury naukowo-badawczej nie ograniczał tej działalności.

Badanie wykorzystania budynków Instytutu (bez kompresorowni, garaży oraz hal w budynkach technologicznych) wykazało, że na koniec 2010 r. Instytut wykorzystywał 67,6 % powierzchni użytkowej tych budynków, 19,2 % wynajmowano innym podmiotom, a 13,2 % (2 883,3 m²) pozostawało niezagospodarowane¹⁷. W największym stopniu nie wykorzystywano budynku laboratoryjnego (29 % powierzchni niezagospodarowanej),

¹⁷ 9 % powierzchni użytkowej wszystkich budynków należących do Instytutu.

technologicznego II (18 %) i magazynowego (10 %). Z wyjaśnień Dyrektor Instytutu wynikało, że posiadane nieruchomości znacznie przekraczają potrzeby Instytutu, a dla potencjalnych najemców są mało atrakcyjne. NIK zwraca uwagę na celowość podjęcia skutecznych działań (nieograniczających się do obwieszczeń o przetargach na wynajem) na rzecz wykorzystania powierzchni niezagospodarowanych, w tym niezbędnych remontów nieruchomości. Wynajmowanie majątku (pomieszczeń) Instytutu nie ograniczało możliwości prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

Instytut odnawiał zasoby aparatury naukowo-badawczej poprzez zakup nowych i modernizację posiadanych urządzeń. Wydatki na zakup aparatury w latach 2009-2010 wyniosły 18,5 mln zł, w wyniku czego jej wartość netto na koniec 2010 r. wynosiła 20,2 mln zł. Na podstawie badania postępowań o udzielenie 6 zamówień na dostawę tej aparatury (o łącznej wartości 15,7 mln zł) ustalono, że zakupów tych dokonywano z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹⁸, a zakupione urządzenia Instytut użytkował. Posiadana aparatura, zdaniem Dyrektora Instytutu, w pełni zabezpieczała potrzeby jednostki.

Instytut, w okresie objętym kontrolą, zgłosił do ochrony w Urzędzie Patentowym jeden patent oraz przyznano mu 3 inne patenty, zgłoszone przed 2009 r. Przychody Instytutu z tytułu udzielonych licencji i praw do korzystania z wynalazków w latach 2009-2010 wyniosły 2,1 tys. zł.

5. NIK pozytywnie ocenia inwestycje finansowe Instytutu.

W okresie objętym kontrolą Instytut nie angażował środków finansowych i rzeczowych w tworzenie spółek lub obejmowanie w nich udziałów i akcji. Na koniec 2010 r. Instytut posiadał jedynie 0,1 % akcji Huty Łaziska S.A. (o wartości 33,7 tys. zł). W 2009 r. sprzedano 72,4 tys. notowanych na giełdzie akcji firmy Centrozap S.A. za kwotę 73,0 tys. zł oraz pakiet papierów wartościowych zarządzanych przez wyspecjalizowaną instytucję za kwotę 2 641,1 tys. zł (również sprzedany poprzez giełdę). Obie inwestycje przyniosły Instytutowi zyski (akcje Centrozap S.A. – 28,8 tys. zł, a pakiet pozostałych papierów wartościowych – 450,1 tys. zł).

¹⁸ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

6. NIK pozytywnie ocenia wykonanie rocznych planów rzeczowo-finansowych oraz rzetelność sprawozdawczości w tym zakresie.

Stosownie do art. 13 ust. 5 ustawy *o jbr*, podstawą gospodarki Instytutu były plany rzeczowo-finansowe ustalane przez dyrektora i zaopiniowane przez radę naukową. Osiągnięte w 2009 r. przychody stanowiły 95,0 % przychodów planowanych, a poniesione koszty – 89,1 % kosztów zaplanowanych. Z kolei, w 2010 r. plan przychodów wykonano w 111,1 %, a kosztów - w 99,3 %. W planach tych ujęto zadania związane z rozporządzaniem mieniem Instytutu (w tym jego sprzedażą i udostępnianiem).

Sprawozdania o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) za lata 2009-2010 przekazywano do GUS terminowo, a zamieszczone w nich dane były zgodne z ewidencją finansowo-księgową i sprawozdaniem finansowym.

Sprawozdania finansowe Ośrodka za lata 2009-2010 sporządzano w terminie określonym w art. 52 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*, a następnie, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Naukową, przesyłano Ministrowi Gospodarki, który zatwierdzał je na podstawie art. 13 ust. 6 ustawy *o jbr* (do zakończenia kontroli Instytut nie otrzymał informacji o zatwierdzeniu sprawozdania za 2010 r.). Nie stwierdzono niezgodności tych sprawozdań z ewidencją finansowo-księgową Instytutu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Stosowanie aktualnych operatów szacunkowych do ustalania cen za udostępnianie mienia Instytutu, a także podjęcie działań w celu dostosowania obowiązujących stawek czynszu najmu pomieszczeń biurowych w budynku administracyjnym do ich aktualnej wartości rynkowej.**
- 2. Rozważenie możliwości przeprowadzenia zalecanych remontów budynków należących do Instytutu.**
- 3. Przeprowadzenie kontroli stanu technicznego oraz przydatności do użytkowania i estetyki obiektów (o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*), które nie były poddawane tym kontrolom w ostatnich latach.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy *o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o *NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o *NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.